

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 1603/24
17.4.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија: Драгице Савелић Николић, председника већа, Зорице Јовановић и Виолете Јоксимовић, чланова већа, у парници тужиоца АА, из ..., чији је пуномоћник Светислав Јовановић, адвокат из Београда, ул. Кнеза Милоша бр. 44, 0/1, против туженог Саобраћајно предузеће "Ласта" АД Београд, из Београда, Аутопут Београд-Ниш бр.4, чији је пуномоћник Петар Настић, адвокат из Београда, Булевар Краља Александра бр. 106, ради накнаде штете, одлучујући о изјављеној жалби туженог на пресуду Првог основног суда у Београду, П1 6966/21 од 04.10.2023. године, у седници већа одржаној дана 17. априла 2024. године, донео је,

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду, П1 6966/21 од 04.10.2023. године у ставу првом, другом, трећем, четвртном, петом, шестом и тринаестом изреке.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Ставом један изреке пресуде Првог основног суда у Београду, П1 6966/21 од 04.10.2023. године, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца против туженог и обавезан тужени да тужиоцу по основу накнаде штете, по основу мање исплаћених основних зарада до минималне зараде, за период од 01.09.2018. године до 30.10.2019. године, исплати износе са каматом, као у њеном садржају

Ставом два изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца против туженог и обавезан тужени да тужиоцу по основу накнаде штете, по основу мање исплаћеног увећања за минули рад, за октобар 2018. године и јануар 2019. године, исплати износе са каматом, као у њеном садржају.

Ставом три изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца против туженог и обавезан тужени да тужиоцу по основу накнаде штете, по основу мање исплаћеног увећања за рад на дане државних празника, за период од 01.11.2018. године до 01.06.2019. године, исплати износе са каматом, као у њеном садржају.

Ставом четири изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца против туженог и обавезан тужени да тужиоцу по основу накнаде штете, по основу мање исплаћеног увећања за годишњи одмор, за период од 01.12.2018. године до 30.10.2019. године, исплати износе са каматом као у њеном садржају.

Ставом пет изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца против туженог и обавезан тужени да тужиоцу по основу накнаде штете, по основу мање исплаћеног увећања за коришћење боловања, за период од 01.09.2018. године до 01.04.2019. године, исплати износе са каматом као у њеном садржају.

Ставом шест изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца против туженог и обавезан тужени да у име и за рачун тужиоца уплати код надлежних фондова разлике мање уплаћених износа за доприносе, за период од 01.10.2018. године до 30.10.2019. године, и то: доприносе за пензијско и инвалидско осигурање надлежној филијали Фонда ПИО, Београд, доприносе за здравствено осигурање, надлежној филијали Републичког фонда за здравствено осигурање, Београд, доприносе за обавезно осигурање за случај незапослености, надлежној филијали Националне службе за запошљавање, Београд, а на износе из става првог изреке пресуде.

Ставом седам изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца против туженог у делу у којем је тражио да тужени тужиоцу по основу накнаде штете, по основу мање исплаћених основних зарада до минималне зараде, за период од 01.03.2018. године до 30.10.2019. године, исплати износе са каматом као у њеном садржају.

Ставом осам изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу у којем је тражио да се тужени обавеже да тужиоцу по основу накнаде штете, по основу мање исплаћеног увећања за минули рад, за период од 01.05.2018. године до 01.02.2019. године, исплати износе са каматом као у њеном садржају.

Ставом девет изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу у којем је тражио да се тужени обавеже да тужиоцу по основу накнаде штете, по основу мање исплаћеног увећања за рад на дане државних празника, за период од 01.04.2018. године до 01.06.2019. године, исплати износе са каматом као у њеном садржају.

Ставом десет изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу у којем је тражио да се обавеже тужени да тужиоцу по основу накнаде штете, по основу

мање исплаћеног увећања за годишњи одмор, за период од 01.08.2018. године до 30.10.2019. године, исплати износе са каматом као у њеном садржају.

Ставом једанаест изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу у којем је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу по основу накнаде штете, по основу мање исплаћеног увећања за коришћење боловања, за период од 01.09.2018. године до 01.04.2019.године, исплати износе са каматом као у њеном садржају.

Ставом дванаест изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу у којем је тражио да се обавезе тужени да у име и за рачун тужиоца уплати код надлежних фондова разлике мање уплаћених износа за доприносе, за период од 01.03.2018. године до 30.10.2019. године, и то: доприносе за пензијско и инвалидско осигурање надлежној филијали Фонда ПИО, Београд, доприносе за здравствено осигурање, надлежној филијали Републичког фонда за здравствено осигурање, Београд, доприносе за обавезно осигурање за случај иезапослености, надлежној филијали Националне службе за за запошљавање, Београд, а на износе из става седам изреке пресуде.

Ставом тринаест изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 364.000,00 динара.

Против првостепене пресуде у усвајајућем делу, тужени је, благовремено, изјавио жалбу, из свих разлога, прописаних чланом 373 ЗПП-а, што произилази из садржаја жалбених навода.

Испитујући правилност побијане пресуде у границама овлашћења из одредбе члана 386 ЗПП-а, Апелациони суд у Београду, као другостепени суд, је нашао:

-жалба је неоснована.

У поступку доношења ожалбене пресуде, у побијаном делу, нема битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 ЗПП-а, на које Апелациони суд пази по службеној дужности, нити се жалбом указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка, које би биле од утицаја на правилност ожалбене пресуде.

Према чињеничком утврђењу у току првостепеног поступка следи да је тужилац био запослен код туженог на неодређено време, почев од 27.12.2006. године на пословима ... до 26.11.2019. године, када му је престао радни однос решењем о отказу уговора о раду донетог од стране туженог. Тужени и тужилац су на основу чл. 7 уговора о раду од 25.03.2015. године уговорили право на зараду у износу од 26.735,60 динара месечно, а који износ се добија множењем коефицијента 3,51 и цене за најједноставнији посао, при чему је за исти чл. 52 КУ уговорена зарада у износу од 7.616,98 динара. Уговором о раду прописано је и да тужилац има право на увећање основне зараде и то: прековремени рад - 26% од основице, рад на дан празника који је нерадни дан - 110% од основице, рад ноћу (између 22.00 часова и 06.00 часова наредног дана) - 26% од основице, по основу времена проведеног на раду за сваку пуну годину рада оствареном у радном односу код послодавца - 0,5% од основице, рад у сменама - увећање коефицијента за 5%. Запослени има право на накнаду трошкова за:

превоз за долазак и одлазак са рада, време проведено на службеном путу у земљи и иностранству, месечну исхрану у току рада у складу са чланом 66. колективног уговора, регрес за коришћење годишњег одмора у складу са и чланом 66. колективног уговора. Анексом уговора о раду бр. 260 од 30.01.2018. године, уговорено је да запослени има право на новчани износ основне зараде у висини од 29.401,54 динара месечно, који износ се добија множењем коефицијента 3,86 и цене рада за најједноставнији посао која је одређена КУ. Коефицијент радног места се утврђује на основу чл. 50 КУ. Анексом уговора о раду бр. 652 од 22.04.2019. године, уговорено је да запослени има право на новчани износ основне зараде у висини од 36.561,50 динара месечно, који износ се добија множењем коефицијента 4,8 и цене рада за најједноставнији посао која је одређена КУ. Коефицијент радног места се утврђује на основу чл. 50 КУ. Зарада се исплаћује у складу са овим уговором до 30-ог у текућем месецу за претходни месец. Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке Јелене Саџаковић утврђено је да тужени дугује тужиоцу по основу мање исплаћених основних зарада износ од 40.185,76 динара, по основу увећања зарада за минули рад износ од 73,85 динара, по основу увећања зараде за рад на дане празника износ од 320,81 динара, по основу накнаде за коришћење годишњег одмора износ од 4.576,19 динара, по основу накнаде за привремену спреченост за рад износ од 1.514,60 динара.

Првостепени суд образлаже да тужени у току поступка није оспорио чињеничне наводе тужбе да је тужилац у утуженом периоду остварио стандардан учинак, те је суд у складу са правилима о терету доказивања из чл. 231. ЗПП, утврдио да је тужилац у утуженом периоду остварио стандардан учинак. Укупан број остварених радних сати суд је утврдио из обрачунских листа, које је тужени у поступку вештачења доставио судском вештаку.

Имајући у виду да је основна зарада тужиоца уговорена у износу од 26.735,60 динара (до 01.02.2018. године), те након тог периода износ од 29.401,54 динара на основу закљученог анекса (до 01.05.2019. године), а након тог периода износ од 36.561,50 динара на основу закљученог анекса, што је у сва три случаја, мање од нето минималне зараде прописане чл. 111. и 112. Закона о раду, која се обрачунава на основу одлуке Социјално економског савета Републике Србије о минималној цени рада за сваки месец, то је тужени дужан да тужиоцу исплати разлику између основне зараде која је износила 26.735,60 динара (до 01.02.2018. године), након тога 29.401,54 динара (до 01.05.2019. године), а након тога 36.561,50 динара, и минималне цене рада која је у утуженом периоду била зајемчена, те је суд у складу са чл. 8.ст. 1. Закона о раду донео одлуку у ставу првом изреке пресуде.

Одредбом чл. 8.ст.1. Закона о раду прописано је да колективни уговор и правилник о раду и уговор о раду не могу да садрже одредбе којима се запосленом дају мања права или утврђују неповољнији услови рада од права и услова који су утврђени законом.

Имајући у виду чл. 8.ст.1, чл.104, чл. 108, чл. 111 ст.1 и 5, чл. 112, чл. 113, чл. 114 ст.1, чл. 115 Закона о раду и чл. 164, чл. 154 Закона о облигационим односима, наводе странака и изведене доказе, првостепени суд налази да је тужбени захтев тужиоца у делу који се односи на исплату мање исплаћене основне зараде за месеце од септембра 2018. године закључно са октобром 2019. године, основан.

Тужилац је био запослен код туженог на пословима ... у утуженом периоду. Тужилац није могао да доказује негативну чињеницу да му зараде нису исплаћене у пуном износу. На туженом је било да достави доказ о исплати припадајућих зарада, што није учинио. Тужени није доказао да је исплатио износе зарада и накнада за које, из налаза судског вештака, произлази да су припадали тужиоцу и да му нису исплаћени. У конкретном случају, судски вештак је утврдио да је тужени приликом обрачуна и исплате зарада тужиоцу за основицу примењивао основну зараду која је мања од минималне зараде (нето), иако основна зарада не може бити мања од минималне зараде. Ствар је сагласне воље уговарача послодавца и запосленог да уговоре вредност зараде, али новчани износ из тог основа не може бити мањи од вредности минималне зараде у значењу из одредбе члана 111.- 113. Закона о раду ("Сл. гласник РС" број 24/05....) за стандардни учинак и пуно радно време. Како је основна зарада која је уговорена уговором о раду, као и анексима уговора о раду закљученим између парничних странака била мања од минималне зараде, односно како је тужени приликом обрачуна и исплате зараде тужиоцу, за основицу примењивао основну зараду која је мања од минималне зараде (нето), то суд налази да тужиоцу припада разлика између исплаћене зараде и зараде до пуног износа у оквиру којег се основна зарада посматра у висини минималне зараде прописане за одређени месец утуженог периода, без пореза и доприноса (нето) за период од септембра 2018. године закључно са октобром 2019. године, у укупном износу од 40.185,76 динара, а изузев јуна и септембра месеца 2019. године јер по налазу судског вештака, тужени је приликом обрачуна и исплате зарада тужиоцу за основицу примењивао основну зараду која у тим месецима није била мања од прописане минималне зараде. Тужени је поступио супротно цитираним законским одредбама, тако што је приликом обрачуна и исплате зараде тужиоцу, за основицу примењивао основну зараду која је мања од минималне зараде (нето), па је суд из наведених разлога обавезао тужену да тужиоцу, за утужени период, исплати износе ближе наведене у ставу првом изреке пресуде и то са каматом досуђеном у складу са одредбом члана 277. Закона о облигационим односима, а како је тражено постављеним тужбеним захтевом. Основна зарада која је уговорена уговором о раду закљученим између парничних странака била је мања од минималне зараде и како је тужени приликом обрачуна и исплате зараде тужиоцу исплаћивао тужиоцу зараду из члана 104 Закона о раду односно уговорену зараду и да је тако обрачуната и исплаћена зарада тужиоцу била нижа од минималне зараде, то је суд у смислу одредбе чл. 104, 111, 112, 113 у вези чл.164. Закона о раду, а у вези са чланом 59. важећег колективног уговора туженог у утуженом периоду, делимично усвојио тужбени захтев тужиоца за накнаду штете због мање исплаћених износа зараде за утужени период до предвиђене минималне цене рада утврђене у складу са Законом о раду за месец у којем се врши исплага, у висини износа опредељених у складу са налазом и мишљењем судског вештака економско финансијске струке Јелене Сацаковић од 05.01.2023. године.

Првостепени суд, даље, образлаже да имајући у виду да тужиоцу нису посебно исплаћивани додаци за минули рад, за рад на дане празника који су нерадни дани, и да тај рад који је обављан у периоду од 01.09.2018. године па закључно са 31.10.2019. године, те да није вреднован приликом утврђивања коефицијента тужиочеве плате, произлази закључак да тужиоцу није плаћено за минули рад, као ни за рад на дане празника, па је делимично основан тужбени захтев тужиоца за исплату наведених потраживања у складу са налазом и мишљењем судског вештака од 05.01.2023. године,

па је суд обавезао тужену да тужиоцу, за утужени период, исплати износе ближе наведене у ставу другом и трећем изреке пресуде и то са каматом досуђеном у складу са одредбом члана 277. Закона о облигационим односима, а како је тражено постављеним тужбеним захтевом.

Имајући у виду да тужиоцу није посебно исплаћена накнада за привремену спреченост за рад, те да наведена накнада није вреднована приликом утврђивања коефицијента тужиочеве плате, произлази закључак да тужиоцу није исплаћена та накнада. Затим, како тужиоцу није посебно исплаћена накнада за коришћење годишњег одмора, те да наведена накнада није вреднована приликом утврђивања коефицијанта тужиочеве плате, произлази закључак да тужиоцу није исплаћена та накнада. Имајући у виду наведено, суд је нашао да је делимично основан тужбени захтев тужиоца за исплату утужених потраживања на име накнаде за привремену спреченост за рад и накнаде за коришћење годишњег одмора у укупним износима који су у складу са налазом и мишљењем судског вештака од 05.01.2023. године, па је суд обавезао тужену да тужиоцу, за утужени период, исплати износе ближе наведене у ставовима четири и пет изреке пресуде и то са каматом досуђеном у складу са одредбом члана 277. Закона о облигационим односима, а како је тражено постављеним тужбеним захтевом.

Одлуку у ставу VI изреке пресуде, суд је донео у складу са одредбом чл. 105.ст.2. Закона о раду, којом је прописано да се под зарадом из чл. 104.ст.1. Закона о раду сматра зарада која садржи доприносе који се плаћају из зараде.

Првостепени суд налази да су без утицаја наводи туженог да је исплаћивањем зараде у износима мањим од минималне зараде тужени наводно применио Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.

Одредбе Закона о привременом уређењу основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања запослених код корисника јавних средстава примењују се на кориснике јавних средстава у смислу одредбе члана 2 став 1 наведеног закона. Међутим, тужени своје приходе не уплаћује у приход буџета РС, нити се расходи пословања покривају из буџетских средстава. Дакле, тужени нема третман директног или индиректног корисника буџетских средстава, па Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава нису уређене плате запослених код туженог. Како тужени није потпадао под кориснике јавних средстава у смислу одредбе члана 2 Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава то су такви његови наводи којима правда исплаћивање зараде тужиоцу ниже од минималне неосновани. Ово тим пре уколико се има у виду да је приликом вршења вештачења судски вештак имао у виду сву пословну и рачуноводствену документацију туженог, те да је утврдио да тужени није примењивао Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, за цео утужени период, односно није умањивао зараде и није разлику новчаних средстава уплаћивао на рачун јавних прихода, због чега овај разлог туженог за исплату тужиоцу зараде ниже од минималне, суд није прихватио.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање, у побијаном делу, правилно је првостепени суд применио материјално право, дајући разлоге које прихвата и другостепени суд у поступку жалбене контроле.

Наводи жалбе не доводе у сумњу правилност ожалбене пресуде, нити пружају доказе за супротно већ жалба износи своје правно схватање, које није од утицаја на правилност ожалбене пресуде.

На основу утврђеног чињеничног стања првостепени суд је оценио да је тужени тужиоцу у спорном периоду обрачунавао и исплаћивао основну зараду у износу нижем од минималне зараде, те да је тужени поступањем противно одредбама члана 111-113 Закона о раду и одредбама члана 59 Колективног уговора туженог од 18.05.2016. године, члана 59 Колективног уговора туженог од 15.3.2019. године и члана 59 Колективног уговора туженог од 23.6.2021. године, причинио тужиоцу материјалну штету. Првостепени суд је имао у виду да је тужиоцу исплаћена зарада у номиналном износу била већа од минималне, али да је та околност ирелевантна за оцену основаности тужбеног захтева, јер је за утврђење да ли је запосленом исплаћена зарада нижа од минималне релевантна је једино основна зарада запосленог чија је висина утврђена уговором о раду, те да се не могу узети у обзир увећања зараде. Како је тужени основну зараду тужиоцу исплаћивао у нижем износу од минималне зараде, то су и увећања зараде по основу минулог рада, рада ноћу, рада на дан празника који је нерадан дан, као и накнада зараде за коришћење годишњег одмора и за време одсуствовања са рада због привремене спречености за рад, исплаћени у нижем износу од припадајућег, па је првостепени суд на основу одредбе члана 164 Закона о раду у вези са чланом 154 став 1 Закона о облигационим односима донео одлуку као у ставу првом, другом, трећем, четвртном, петом и шестом изреке побијане пресуде.

Тужиоцу је на досуђене износе досуђена и законска затезна камата, сходно одредбама члана 277 и 324 Закона о облигационим односима.

Како је обавеза уплате доприноса на страни туженог као послодавца, то је правилно првостепени суд усвојио тужбени захтев тужилаца и у овом делу, а применом одредби члана 2, 3 и 51 Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

Неосновани су жалбени наводи туженог о учињеној битној повреди поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, јер је изрека првостепене пресуде у побијаном делу јасна и разумљива, а у образложењу су дати потпуни и јасни разлози о свим битним чињеницама, тако да пресуда нема недостатака због којих се не може испитати.

Апелациони суд је ценио и остале наводе жалбе туженог, али при напред наведеним одлучним чињеницама налази да нису од утицаја на другачију одлуку, па их посебно не образлаже користећи се овлашћењем из члана 396 став 2 ЗПП-а.

Такође, правилно је и решење о трошковима поступка садржано у ставу тринаест изреке донето применом одредби члана 153 и 163 ЗПП-а.

Како тужени није успео у поступку по жалби то је одбијен захтев за накнаду

трошкова другостепеног поступка.

Из напред наведених разлога, а на основу члана 165 и члана 390 ЗПП-а, одлучено је, као у изреци.

**Председник већа-судија
Драгица Савелић Николић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**